

ENTREVISTA DE RAQUEL RICART

AL DIARI LEVANTE

EL 31 DE GENER DE 2014

Protagonista Raquel Ricart

ESCRITORA I SINDICALISTA

pd

Podata
Editorial Francesc Castellana, S.A.
Coordina: Dani Martí, Tònia García
levante.podat@edra.es

Ha marcat el terreny de la literatura en valencià enmig d'un paisatge cultural mig arrasat per la classe política. El seu llibre més recíent: *Les ratlles de la vida*.

«L'actualitat és una novel·la negríssima»

RAQUEL RICART
Les ratlles de la vida

► EDITORIAL 314, 2010

Entrevista

PER MARIA ROSELL

■ Raquel Ricart Leal (Bétera, 1962) ha conreat l'ofici d'escriptora d'una manera honesta i detallista, arrelada en l'aparent senzillesa de l'obra ben feta. Al llarg d'una carrera encetada els anys vuitanta, ha anat recollint el reconeixement de lectors joves i adults, un públic que ha seguit amb interès les trames d'*Una mort al sindicat* (Tàndem, 1999) i de *Les ratlles de la vida* (314, 2010), entre d'altres. Mentrestant, Raquel Ricart ha marcat el terreny de la literatura en valencià enmig d'un paisatge cultural mig arrasat per la classe política i pels qui la sustenten: ha estat col·laboradora en les planes de les revistes *Celobert* i *Lletres de canvi*, s'ha iniciat en el text dramàtic amb *Ferrabràs* (1990), i ha publicat obres com ara el relat juvenil *Van ploure estrelles* (Tàndem, 2001), el volum *Costums i tradicions*, dins del projecte editorial de la Fundació Bromera *Llegir en valencià per a conèixer-nos* i la novel·la *El quadern d'Angela* (Tàndem, 2010). Si atenem a la crítica i als lectors, el llibre més rebut de l'escriptora és, sens dubte, l'obra guanyadora el 2010 del XXXIX Premi Andròmina de Narrativa, emmarcat als Premis Octubre, així com del Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians. *Les ratlles de la vida* ha estat definida com una novel·la coral protagonitzada

per les dones d'una família, que prenen veu al llarg de quatre generacions. En l'estela de la tradició del relat de nissagues, la novel·la de Ricart destaca tant per la reconstrucció dels universos i dels referents femenins de diferents generacions, com per l'acurada documentació i l'ambientació rural amb què teixeix el canvis del poble en què hi viuen aquestes. Al capdavant, Ricart fa història social: una història, a escala reduïda, de les vides privades que van transformant-se juntament amb els llocs que ocupen.

■ **Novel·lista i treballadora de Comissions Obreres: l'actualitat sindical podria ambientar una bona novel·la negra. Vostè ja ho volé clar a *Una mort al sindicat*.**

■ L'actualitat, en general, és una novel·la negra, a voltes negríssima. De fet, la novel·la negra gaudeix, ara mateix d'una popularitat que no tenia quan es va publicar el Mort. Jo vaig fer un experiment. Un experiment personal, sobretot, perquè era la primera vegada que m'enfrontava a una novel·la, i volia provar-me que era capaç de fer-la, des de la primera ratlla a l'última.

■ **La pròpia experiència li va servir d'inspiració?**
■ El fet de treballar en un sindicat m'oferia la possibilitat de construir uns personatges i un espai que formaven part de la meua quotidianitat. D'haver treballat en un altre lloc, supose que l'entorn hauria canviat. La novel·la negra, segons el meu entendre, tracta d'il·luminar els aspectes més foscos

de l'àmbit que retracta, fins i tot dels personatges que dibuixa. En el cas d'*Una mort al sindicat*, n'hi ha, però, aspectes còmics i irònics que rebaixen la foscor.

■ **En el seu llibre més ambiciós, *Les ratlles de la vida*, ha fet una aposta per l'ambientació rural i la pervivència de vells costums i relats en la transmissió oral.**

■ Els pobles, com les ciutats, tenen llums i ombres. És evident que vivim en un món que canvia, potser a un ritme més ràpid que en qualsevol altre moment històric. Crec que ara, el sentiment de pertinença a un poble es concentra en una sèrie de ritus, com les festes, per exemple, perquè el que ha canviat és la forma de viure i, sobretot, la forma de guanyar-se la vida.

■ **Com veu el futur dels pobles?**

■ Abans, els vells costums tenien sentit per la forma de vida. Es treballava al camp, sobretot, es jugava al carrer, etc. Aquell món ha deixat d'existir. L'equilibri entre la tradició i la modernitat és sempre difícil. El futur depèn de tots nosaltres.

■ **Troba a faltar entre els escriptors valencians un interès per fer ficció de la història fora de les grans ciutats?**

■ Jo trobe que hi ha bastants escriptors que fan ficció fora de la ciutat. A la Ribera, a la Costera, a les comarques del Nord, a la Safor, a la Marina... Em sembla que en eixe punt hi ha un equilibri notable, en la nostra literatura.

■ **L'ofici d'escriptora s'enquadra en un món laboral com qualsevol altre?**

■ A mi m'agradaria que fóra un món laboral. Vull dir, que m'encantaria viure d'escriure. Però això és força difícil, i més en la nostra llengua.

■ **Què opina sobre la situació de les dones escriptores en el panorama literari actual?**

■ Pel que fa a les dones, és fàcil constatar que hi ha un gran nombre de dones escriptores que fan literatura juvenil, al nostre país. Sobre això, hi ha reflexions molt interessants, fetes des del feminisme. Però també hi ha poetes i novel·listes. La situació és precària, difícil, per no dir molt difícil, per a tots en general. Però no parlaria d'una problemàtica específica pel fet de ser dona.

■ **Després d'haver-se centrat en la narrativa per a joves, amb *Les ratlles de la vida* ha buscat un lector adult.**

■ Jo no he adaptat el meu estil ni el meu vocabulari, però efectivament, un personatge amb dotze o catorze anys, no té les vivències ni el passat d'una persona adulta. *Les ratlles de la vida* ha estat escrita abans que algunes de les meues obres juvenils. Potser sí que han eixit més a raig, les juvenils. Però les considere novel·les per a tots els públics.

■ **Què opina de l'etiqueta «juvenil»?**

■ Les etiquetes les crea el mercat, tot i que, certament, hi ha una literatura juvenil, entre cometes, escrita amb un vocabulari més reduït, amb un tema d'encàrrec, etc. Això no vol dir que no pugui haver bones obres, escrites sota aquestes condicions. En el cas de les meues novel·les, no ha estat així.

■ **Quin públic li interessa més?**

■ M'interessen els bons lectors, tinguen l'edat que tinguen.

■ **Quina història no la deixa dormir ara mateix?**

■ M'interessen els bons lectors, tinguen l'edat que tinguen.